

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt III. Alexander III. (a) Salernitano Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

lib. 1. secl. cap. 10. Theophilus Raynaud tom. 55. hetrocl. spirit. p. 1. panth. 2. fol. 112. Christ. Lupus in can. 3. Concil. Nicen. Diversæ ab his fuerunt sorores adoptivæ, hoc est, feminae, quæ ad eludendum canonem Nicænum supra relatum, clerici secum retinebant, sub nomine sororum seu agapetarum, de quibus D. Hieronymus, & alii Patres laudati in dicto can. 27. Concil. Illib. D. Chryostomus orat. ad eos, qui habent conductas virgines, Gregorius Nazianz. orat. in nova Dominica, Concilium Ancyr. can. 16. ibi: Virgines autem, quæ conveniunt, cum aliquibus tanquam sororis, habitare prohibemus. Brachar. 1. can. 15. Aliasque aliquas adoptivas feminas secum retineas. Imperator in l. 19. C. de Episc. & cleric. Eum qui probabilem saculo disciplinam agit, decolorari consortio sororia appellationis non decet. Suspectum namque & apud Gentiles fuit sororis nomen & fratris; sub hisque honestis nominibus latuisse simulatæ veneris nequitiam, constat ex Martial. lib. 1. epig. 4. & lib. 12. epig. 20.

Quare non habeat, Fabulle quaris,

Uxorem Theonijon, habet sororem.

Et lib. 10. epig. 65.

Quare desine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem sororem.

Et lib. 2. cap. 4.

O quam blandus es, Amiane, matri!

Quam blanda est tibi mater, Amia: eâ

Fratrem te vocat, & soror vocatur.

Propertius lib. 2. ad Cimb. Tibul. lib. 3. eleg. 1.

Hæc tibi vir quondam, nunc frater, casti Neræ

Misti, & accipias, munera parva rogas

Petronius in satyr. Si non fastidus feminam ornatum, & hoc primum anno virum expertam, concilio tibi, o juvenis, sororem; habes in quidem & frater. Notarunt Justus Lipsius lib. 2. var. lect. cap. 1. D. Laurentius Ramirez ad Martial. dictis in locis. De quibus eminentius clericorum forotibus agunt Filescus supra, Balsamon ad can. 3. Synodi Nicæne Ambianas ad Tortul. de exhors. castit. cap. 12. obfer. 2. Basilius de matrim. lib. 7. cap. 28. Landmeter. de veteri clerico lib. 2. c. 47. Aneas Robert. lib. 2. rer. judic. cap. 2.

Hinc etiam exponendi sunt duo canones, alius Concil. Tolet. 8. alius Concil. Epaunensis, quos illustravi in d. can. 27. Concil. Illiber. & in cap. monasteria 8. de vita & honest. cleric.

CAPVT II.

Ex Decreto (a) Eugenii Papæ.

Si quisquam sacerdotum, id est, Presbyter, Diaconus, Subdiaconus, de quacunque sexina crimine fornicationis suspectus, post primam, & secundam, & tertiam admonitionem inveniatur fabulari cum ea, & aliquo modo conversari, excommunicetur; femina verò (b) canonicè judicetur.

NOTÆ.

(a) Eugenii Papæ. Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 5. & apud Gratianum in cap. 22. 88. dist. sed addendum est, ex Decretis Eugenii Papæ II. editis in Synodo Romana celebrata anno 826. pro reformatione morum, & restituenda disciplina ecclesiastica, ubi can. 14. reperitur sententia in præfenti transscripta, licet non eisdem verbis: in Conciliis editis à Suario tom. 3. ita habetur: Præcipimus observari, ut qui in ordine Subdiaconatus, aut supra, uxorem duxerint, aut concubinas habuerint, offi. in ecclesiastico, & beneficio careant. Et apud Corjolanum in summa Concilior. in prædicto anno, summa canonis ita legitur: De suspectis sacerdotibus, ut admonentur ab Episcopis.

(b) Canonicè judicetur. Id est juxta sacros canones: primo ut excommunicetur, cap. si concubina, de sent. excom. Secundo ut penitentia peragenda causâ in monasterium detradatur, cap. fraternitatis 7. 34. dist. aut si perleveraverit,

in servitutum reeducatur, cap. eos, to 32. dist. Concil. Hispal. 1. can. 3. ibi: Inter cetera verò cognoscite à nobis hoc definitum pro abolendis maculis clericorum, quia quidam Episcoporum non observantes nuper editum Concilii Toletani decretum, minus solliciti in subiectis existunt: proinde placuit, ut si Presbyteri, Diacones, vel Clerici consortia extranearum feminarum, vel ancillarum familiaritatem per sacerdotis sui admonitionem à se minus removerint, in secundis iudicibus eisdem mulieribus cum voluntate & permisso Episcopi comprehensas in suis lucris insipienti, ut virum hoc dum sacerdos inhibere non prevalet, potestas iudicialis coercat; dato tamen ab eisdem iudicibus sacramento Episcopus, ut eas clericis nulla arte restituant; quod si restiterint, ipsi iudices sententiâ excommunicationis forantur; mulieres verò illa juxta priores canones à sacerdotibus distracta, in monasterio Deo votarum tradantur servitura; & aliis pœnis juxta Tridentinum sess. 25. de reformat. cap. 14. Hinc etiam probatur concubinam clericum debere puniri per iudicem ecclesiasticum, quod latè fundat Frances de competentis quæst. 87. per tot.

CAPVT III.

Alexander III. (a) Salernitano Archiepiscopo.

Clericos autem in sacris ordinibus constitutos, qui in domibus propriis publicè detinent concubinas, ad eas (b) abjurandas nolumus à tua fraternitate compelli,

sed per negligentiam concidisse (aliàs concessisse) videtur.

Ex proximè adductis constat, si schismaticis periculum inferet, vel alia gravissima damna possint pendenter timeri, non facile Prælatos, nec ipsum Summum Ecclesiæ Præsulem gravioribus remediis debere uti, ad averruncanda vitia, quæ in animis hominum altas egerunt radices, ne dum procuratur eradicari zizania, eradicetur & triticum. Sic docuerunt Divus Augustinus à Gratiano relatus in cap. ut constitueretur, 25. 50. dist. & in cap. non potest, 32. 23. quest. 4. ad dendum solidè, ut semper, D. Thomas secundâ secundæ, quasi. 43. artic. 7. per totum, ubi docet, præcipue in responsione ad primum argumentum, abstinendum à pœnis, quando ex illis non medicina, sed ruina potest evenire. Consonat Leo Papa, & Gregorius IV. in cap. licet 4. cap. licet 6. 45. dist. in quo etiam seu su possunt accipi, quando non accipiuntur de charitativa, seu fraterna correctione, ut frequentius accipiuntur, textus in cap. quando 23.

11. quest. 1. & in cap. si quis 4. in fine, de penis dist. 7. notaruntque pridem veteres Canonistæ, Panormitanus in cap. significavit, num. 3. de eo qui duxit in matrim. Felinus in cap. Apostolica, num. 3. de eo qui duxit in matrim. quam prius polluit: post quos Covarr. in cap. alma, in initio 1. p. num. 10. Jacob. de Grassis de cas. conscient. tom. 1. lib. 4. cap. 1. à num. 25. & lib. 1. de arbitr. confes. cap. 22. num. 1. fusè & doctè Egidius Carler. Cammeracensis in orat. de punit. peccat. public. in Concilio Basileensi habita, eximius Præceptor D. Franc. Ramos pro Episc. Lusit. 4. p. 5. 6. in princip. Idcirco licet Summi Pontifices Concilia generalia, provincialia, & nationalia, tam exactam curam egerint ad statuendam clericorum continentiam, ut ex multis testimoniis constat, quæ in unum congerit Claudius Elpenceus in lib. de continentia; tamen concubinas ipsas cum juramento abjurandas esse noluerunt propter periculum perjurii, cum facile possint iterum labi, & prolabi in idem vitium: dicemus proximo commentario.

CAPVT IV.

Alex. III. (a) Cant. Archiepiscopo, & ejus Suffraganeis.

Sicut ad extirpanda vitia, quæ periculum patiunt animarum, summopere nos decet intendere: ita etiam nos convenit gemina propagare virtutum, ex quibus fidelibus salutis augmentum, & sacris Ecclesiis decor proveniat honestatis. Unde etiam in Anglia pravâ & terribili consuetudine, & longo tempore sit obtentum, ut clerici fornicarias in suis domibus habeant; nos volentes tam grave scandalum de populo removere, & prædictos clericos ad honestatem ecclesiasticam reducere. I. per A. l. m. quat. clericos vestra jurisdictionis, qui in (b) Subdiaconatu, & supra, in domibus suis fornicarias habuerint, studiosè monere curetis, ut à se fornicarias di. & ap. cess. removeant, eas ulterius non admittunt. Si verò infra XI. dies post commonitionem vestram vobis in his fortè acquiescere contempserint, eos ap. rem. ab Ecclesiasticis beneficiis, usque ad dignam satisfactionem suspendatis; & si eas suspensû præsumpserint detinere, ipsos ab eisdem beneficiis perpetuò remove curetis.

NOTÆ.

(a) *Antuar.* Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 5. ex qua restituitur textum hunc. De Ecclesia Cantuariensi, & B. Thoma ejus Præsule, cui in præsentî rescri-

bit Alexander, nonnulla notavi in cap. 2. de rescript.

(b) *Subdiaconatu.* Quando Subdiaconis votum continentia injunctum fuerit, jam exposui in cap. à multis, de abate & qualitate, & in can. 33. Concil. Iliber.

CAPVT V.

Idem (a) Eborac. Episcopo.

Super eo verò, quod asseris A. presbyterum detinere fornicariam, & eam ad crebram admonitionem tuam dimittere nolentem, ab officio suspensum: prud. t. respondemus, quod si super hoc ad præsentiam nostram appellatum sit, si contigerit ipsum ad nos accedere, prout expedire viderimus, pertinaciam ejus, & audaciam corrigemus. Si verò non venerit ad præsentiam nostram, suspensionis sententiam in eum propter hoc latam, tam diu volumus observari, donec fornicariam suam à se proflus abiciat, & vivat, sicut decet presbyterum, continenter. Porro si litteras à nobis obtinuerit, quæ facti feriem non contineant, nolimus litteras ipsas (b) prodesse.

NOTÆ.